

Krajoznawca Kujawsko - Pomorski

Informator Kujawsko - Pomorskiego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK

Bydgoszcz

Chełmno

Grudziądz

Inowrocław

Kruszwica

Świecie

Toruń

Włocławek

Żnin

nr 21 / 2010

listopad 2010

Rok V

V Jubileuszowy Wojewódzki Zlot Aktywnych Krajoznawców

WZAK Żnin 2010

9 - 10 października 2010

Zgodnie z utartą już tradycją oraz w myśl uchwały II Sprawozdawczo-Wyborczego Sejmiku Instruktorów Krajoznawstwa PTTK Województwa Kujawsko-Pomorskiego po raz piąty odbył się Jubileuszowy Wojewódzki Zlot Aktywnych Krajoznawców. Tym razem organizatorem WZAK-u był Pałucki Oddział PTTK ze Żnina, a ściślej rzecz ujmując jego dwaj wiceprezesi Czesław Łukomski i Zdzisław Małecki. Głównie, dzięki ich zaangażowaniu udało się zorganizować i przeprowadzić tą imprezę.

W sobotę 9 października 2010 roku zjeżdżaliśmy się z różnych zakątków naszego i nie tylko naszego województwa do Ośrodka Campingowego PTTK przy ulicy Szkolnej 16, który stanowił bazę V Jubileuszowego Zlotu Aktywnych Krajoznawców. Po przyjeździe zgłosiliśmy się w recepcji, gdzie otrzymaliśmy klucze do pokoi oraz przygotowane przez organizatorów krajoznawcze materiały promujące Żnin i Pałuki. Była też możliwość dokonania ostemplowań książeczek czy też kronik okolicznościową pieczętką z imprezy „Jesień na Pałukach”.

O godzinie 12.30 Zlot rozpoczął się obiadem, po którym nastąpiło uroczyste otwarcie V Jubileuszowego Wojewódzkiego Zlotu Aktywnych Krajoznawców WZAK - Żnin 2010. Wiceprezesi Zarządu Pałuckiego Oddziału PTTK Czesław Łukomski i Zdzisław Małecki powitali uczestników i dokonali uroczystego otwarcia Zlotu. Uroczystość rozpoczęcia Zlotu zaszczylił swoją obecnością Burmistrz Żnina Pan Leszek Jakubowski, który również serdecznie powitał uczestników, życząc im wielu wrażeń. Słowa powitania do zebranych przekazał również przewodniczący Kujawsko-Pomorskiego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK. Jako, że żniński Oddział PTTK w tym roku obchodzi jubileusz 80-lecia zorganizowanej działalności turystyczno-krajoznawczej w imieniu wszystkich krajoznawców naszego województwa Krzysztof Czerepowicki wręczył gospodarzom okolicznościowy adres. W trakcie tej uroczystości życzenia Jubilatom złożyli także Zbysław Budzyński ze Świecia oraz Ryszard Wrzosek z Gdyni.

Następnie miejscowy regionalista Pan Feliks Malinowski przybliżył nam liczne legendy związane z Pałukami, Diabłem Weneckim i samym Żninem, promując niejako własną książkę, którą można było wraz z dedykacją nabyć.

W Zlocie uczestniczyło 28 instruktorów krajoznawstwa. Dwie osoby to Zasłużeni IK - Maciej Wdowicki z Oddziału przy Klubie POW oraz Ryszard Wrzosek - z Gdyni. Dziesięcioro to IK Polski, a 16 osób posiada stopień IK Regionu. Trzy osoby spośród uczestników WZAK-u to Honorowi Członkowie PTTK - Zbigniew Boroński z Regionalnego Oddziału PTTK „Szlak Brdy” z Bydgoszczy, Tadeusz Rauchfleisz z Oddziału PTTK im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi z Grudziądza oraz Ryszard Wrzosek z Oddziału Morskiego PTTK w Gdyni. Dziewięcioro uczestników Zlotu nie posiadało uprawnień instruktorskich. Oprócz IK wy-

wodzących się z województwa kujawsko-pomorskiego w V WZAK-u brali udział przedstawiciele województwa pomorskiego (Alicja i Ryszard Wrzosek oraz Bolesław Okuniewski z Gdyni) i wielkopolskiego (Weronika Adamczyk z Gniezna oraz Ewa Knopczyk z Poznania). Łączna liczba uczestników wyniosła wraz z organizatorami 37 osób.

Uczestnicy V WZAK-u w obiektywie Tadeusza Perlaka

Po uroczystości rozpoczęcia V WZAK-u i po sesji zdjęciowej wyruszyliśmy na spacer po Żninie realizując pierwszą część poznawczą WZAK-u. Rozpoczęliśmy zwiedzanie miasta położonego nad jeziorami Żnińskim Dużym i Żnińskim Małym od obejrzenia znajdującego się w Parku Miejskim pomnika Fryderyka Chopina z 1923 roku dłuta rzeźbiarza Jakuba Juszczyka. Pomnik ten pierwotnie stał w Marcinkowie Górnym, jednak na 700-lecie miasta został on przeniesiony do Żnina, gdzie stoi do dnia dzisiejszego.

Następnie udaliśmy się do Muzeum Ziemi Pałuckiej obejmującego dwa obiekty. W pierwszym z nich - budynku dawnego magistratu z 1906 roku obejrzelśmy wystawy stałe poświęcone historii żnińskiego drukarstwa oraz etnografii Pałuk. Ponadto zobaczyliśmy bardzo ciekawą ekspozycję prac „malowanych” drewnem - intarsji Edmunda Kapłońskiego oraz galerię obrazów im. Tadeusza Małachowskiego. Mieliśmy także możliwość zwiedzenia jedyne w Polsce Muzeum Sportów Motorowodnych z eksponatami obrazującymi dokonania mistrzów tej dziedziny sportu Tadeusza Harezy oraz Waldemara Marszałka, a także innych motorowodniaków. W tym miejscu zobaczyliśmy liczne silniki, śruby napędowe, medale, plakaty, zdjęcia z imprez motorowodnych organizowanych od ponad 30 lat na jeziorze Żnińskim Małym i na innych akwenach całego świata. Kolejny obiekt, jaki zajmuje Muzeum Ziemi Pałuckiej to gotycka baszta wybudowana około 1445 roku, która w średniowieczu pełniła rolę ratusza. Tu obejrzelśmy eksponaty zgromadzone na kilku kondygnacjach wieży. Wśród nich były te, poświęcone dziejom Żnina od najdawniejszych czasów, pamiątki związane z Powstaniem Wielkopolskim, a także te, które wiążą się z najwybitniejszymi postaciami Żnina i okolic - Janem i Jędrzejem Śniadeckimi, Klemensem Janickim, Wandą Dobraczewską czy też arcybiskupem gnieźnieńskim Jakubem ze Żnina. Na

ostatnim piętrze obejrzyć mogliśmy ciągle działający mechanizm XVIII-wiecznego zegara znajdującego się na wieży oraz nieduży dzwon z 1751 roku z herbem Żnina.

Podczas dalszego spaceru po Żninie mieliśmy możliwość obejrzenia pamiątkowych gwiazd znajdujących się w Alei Sław Sportów Motorowodnych, a także pomników i tablic upamiętniających braci Jana i Jędrzeja Śniadeckich.

Następnie udaliśmy się do Zespołu Szkół, gdzie w jednej z sal obejrzelśmy przygotowaną prezentację multimedialną, na którą złożyły się dwa ciekawe filmy przybliżające nam miasto Żnin i powiat żniński. W tej sali po obejrzeniu filmów przeprowadzone zostało otwarte posiedzenie Kujawsko-Pomorskiego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa, które rozpoczęliśmy minutą ciszy dla uczczenia pamięci dwóch kolegów, Instruktorów Krajoznawstwa Regionu - Józefa Zyski z Włocławka i Henryka Wicka z Bydgoszczy, którzy wędrują już niebiańskim szlakiem. Poza tym w trakcie spotkania omówione zostały problemy nurtujące środowisko krajoznawców województwa kujawsko-pomorskiego. Podczas tego spotkania kol. Alicja Wrzosek przybliżyła zebranych między innymi kwestie związane z przyszłorocznym 41 CZAK-iem, a kol. Ryszard Wrzosek w imieniu krajoznawców z innych województw podziękował szefowi Kujawsko-Pomorskiego Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa za zaproszenie na V WZAK.

Sobotnią część Zlotu zakończyło ognisko, na którym zgodnie z turystycznym zwyczajem pieczono kielbaski i śpiewano znane wszystkim piosenki biesiadne i turystyczne.

Na niedzielę 10 października 2010 roku organizatorzy zaplanowali drugi etap części krajoznawczej Zlotu. Po pobudce i porannych czynnościach dość szybko uporaliśmy się ze śniadaniem, tak by o godzinie 9.30 ruszyć autokarem na wycieczkę po Pałukach. Przewodnikami na trasie byli ponownie Zdzisław Małecki i Czesław Łukomski. Ze Żnina udaliśmy się w kierunku południowym w stronę Wenecji. Pierwszym obiektem krajoznawczym, który obejrzelśmy było zlokalizowane właśnie w Wenecji tuż przy stacji kolejowej Żnińskiej Kolei Powiatowej Muzeum Kolei Wąskotorowej. Muzeum otwarte zostało w 1972 roku - jako pierwsze w Polsce - z inicjatywy miłośników żelaznych szlaków. Wenecka placówka to jeden z największych w Europie skansenów kolei wąskotorowej mającej rozstaw 600 mm. Zdzisław Małecki w ciekawych słowach okraszonych anegdotkami i ciekawostkami przybliżył nam historię powstania muzeum oraz znajdujących się w nim eksponatów. Mieliśmy możliwość obejrzenia zgromadzonego w tym miejscu taboru kolejowego - były to stare parowozy (najstarszy pochodzący z 1899 roku) oraz liczne wagony o różnym przeznaczeniu - od osobowych poprzez towarowe, do przewozu dłużycy z ostępów leśnych, wagon pocztowy, pługi odśnieżne, wagoniki kopalniane aż po drezyny ręczne i motorowe. Oprócz taboru kolejowego ogólnego przeznaczenia i specjalistycznego mieliśmy możliwość zobaczenia infrastruktury kolejowej. Widzieliśmy czynny, działający ręczny szlaban wraz z budką dróżnika, torowiska z obrotnicą służącą do zmiany kierunku jazdy, żuraw wodny służący do napełniania wodą zbiorników lokomotyw. Byliśmy też w zabytkowej poczekalni, w której zgromadzono liczne eksponaty w postaci wiekowych telefonów, rozkładów jazdy, map szlaków kolejowych. Tu widzieliśmy portret starego kolejarza - Pana Leona Lichocińskiego, legendy Żnińskiej Kolei Dojazdowej i weneckiego muzeum. W tym miejscu można było nabyć ciekawą pamiątkę - kartonowy - jak za starych dobrych czasów - drukowany i numerowany bilet pamiątkowy.

Będąc w skansenie widzieliśmy znajdujące się tuż za ogrodzeniem ruiny zamku Michała Nałęcza zwanego Krwawym Diabłem Weneckim. Tą gotyką warownię zbudowano na planie czworoboku w 1390 roku. Budulcem był kamień polny i ciosy granitowe - w dolnych partiach oraz cegła w górnych. Zamek posiadał w narożniku północno-wschodnim wieżę obronną oraz bramę wjazdową w skrzydle południowym. Od roku 1511 zamek jest w ruinie. Do dzisiaj zachowały się duże partie murów obwodowych wraz z czytelnym podziałem wnętrza.

Z Wenecji pojechaliliśmy do Biskupina. Celem naszej wizyty w tym miejscu było ciekawe spotkanie z dyrektorem Muzeum Archeologicznego panem Wiesławem Zajączkowskim. Oglądając ekspozycję „Świat historii nad Jeziorem Biskupińskim” przybliżył on nam genezę powstania Muzeum, sylwetki miejscowego nauczyciela - Walentego Szwajcera, prof. Józefa Kostrzewskiego i prof. Zdzisława Rajewskiego, którzy uważani są za odkrywców „Polskich Pompejów” i twórców Muzeum. W obrazowy sposób przedstawił zlotowiczom całokształt prac związanych z pracami dotychczas wykonanymi i z planowanym w przyszło-

ści zakresem prac związanych z rozwojem tej placówki zaliczonej przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej do pomników historii Polski. Wizyta w tym miejscu pozwoliła nam również na obejrzenie typowej chaty pałuckiej, w której można było nabyć bardzo ładne i praktyczne wyroby wikliniarskie.

W trakcie rozmowy z dyrektorem Muzeum Archeologicznego w Biskupinie

foto. T. Perlik

Następnie dotarliśmy do Marcinkowa Górnego, wsi leżącej w gminie Gaśawa, na krawędzi rynny jezior żnińskich. Przyjechaliśmy w to miejsce, aby zobaczyć głównie pomnik księcia Leszka Białego. Dominujący nad okolicą biały pomnik stoi przy skrzyżowaniu dróg na niewysokim nasypie. Postawiony on został w 1927 roku w 700 rocznicę jego śmierci, którą zadano mu w zdradziecki sposób. Inicjatorem tego przedsięwzięcia był Konstanty Godziński, a autorem pomnika był Jakub Juszczyk (znany nam z pomnika Fryderyka Chopina w Parku Miejskim w Żninie). W roku 1940 hitlerowcy pomnik zniszczyli, w roku 1973 został ponownie odsłonięty, a autorem drugiego pomnika był Rudolf Rogaty. Pełna ekspresji rzeźba dobrze oddaje tą gaśawską zbrodnię z roku 1227. Za „plecami” pomnika znajduje się dość duży park, w którym zlokalizowany jest dwór datowany na pierwszą połowę XVIII wieku. Do parku prowadzi półkoliste wejście przyozdobione po bokach bramy dwoma oryginalnymi rzeźbami Jakuba Juszczyka przedstawiającymi dwóch wojów trzymających tarcze herbowe Ciołek i Nałęcz.

Z Marcinkowa Górnego pojechaliśmy do Gaśawy, gdzie byliśmy umówieni z proboszczem przepięknego modrzewiowego kościółka p.w. św. Mikołaja księdzem Ryszardem Kwiatkowskim. Patrząc z zewnątrz sam kościół nie „powalał na kolana”, ale dopiero obraz jego wnętrza naprawdę „zapierał dech w piersiach”. Kościół ten ze względu na unikatowy zespół barokowych malowideł pokrywających strop oraz ściany stanowi swojego rodzaju perełkę sztuki sakralnej. Modrzewiowa świątynia wybudowana została około 1625 roku, w której podczas przeprowadzanego w latach 1998-1999 remontu odkryto przepiękne malowidła, ukryte do tego czasu pod warstwą tynku. Poza malowidłami podziwialiśmy pięć równie pięknych ołtarzy z XVII-wiecznym cudownym obrazem Matki Boskiej Pocieszenia z Dzieciątkiem. Innymi ciekawymi zabytkami ruchomymi kościoła, jakie zobaczyliśmy były manierystyczna chrzcielnica z początku XVII wieku oraz najstarszy element wyposażenia -

XVI-wieczna późnogotycka grupa ukrzyżowania na łuku tęczowym. Zobaczyliśmy też przylegającą do nawy dobudowaną w 1817 roku murowaną cylindryczną kaplicę św. Antoniego. Na zewnątrz świątyni uwagę naszą zwróciła dwukondygnacyjna drewniana dzwonnica z przełomu XVIII i XIX wieku oraz stojąca przy bramie kamienna figura Matki Boskiej z 1866 roku. Rzadko spotykaną rzeczą było również malowidło ściennie znajdujące się na szczytowej ścianie budynku plebanii. Obejrzelśmy również dwa pomnikowe drzewa rosnące wokół plebanii - potężną lipę oraz wiekowy miłorząb.

Po wyjściu z kościoła zrobiliśmy jeszcze parę zdjęć i udaliśmy się do autokaru, którym po paru minutach dotarliśmy do Ośrodka Campingowego PTTK w Żninie, gdzie czekał na nas już obiad. Po posiłku w imieniu wszystkich uczestników V WZAK-u kol. Krzysztof Czerepowicki podziękował organizatorom za sprawną organizację zlotu, za w pełni zrealizowany ciekawy program krajoznawczy i wreszcie za zamówioną specjalnie na WZAK przepiękną pogodę. Słowa podziękowania do żnińskich działaczy PTTK oraz do mnie w imieniu uczestników skierowała członkini Komisji Krajoznawczej ZG PTTK Alicja Wrzosek.

Po pożegnaniu się z koleżankami i kolegami udaliśmy się do samochodów i wyruszyliśmy w drogę powrotną do miejsc swojego zamieszkania. W ten sposób zakończył się V Wojewódzki Zlot Aktywnych Krajoznawców Żnin 2010. Powiedzieliśmy sobie „**Do zobaczenia za rok w ... na kolejnym VI Wojewódzkim Zlocie Aktywnych Krajoznawców**”.

Krzysztof Czerepowicki

Wojewódzkie Obchody Światowego Dnia Turystyki

W dniu 15 października 2009 roku w teatrze miejskim w Inowrocławiu zorganizowane zostały Wojewódzkie Obchody Światowego Dnia Turystyki. W trakcie tych uroczystości wicemarszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego pan Maciej Korolko wręczył wyróżnienia Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego laureatom konkursu Odkrywca 2010. Konkurs ten rozstrzygany jest w sześciu kategoriach. W kategorii drugiej „Działalność na rzecz popularyzacji krajoznawstwa” laureatem został redaktor Marek Weckwerth z gazety {Pomorskiej. Poza tym nastąpiło podsumowanie działalności turystycznej w Województwie Kujawsko-Pomorskim w latach 2006-2010 oraz wręczenie odznak honorowych Ministerstwa Sportu i Turystyki „Za zasługi dla turystyki”. Kujawsko-Pomorska Organizacja Turystyczna wręczyła certyfikaty za „Najlepszy Produkt Turystyczny Regionu” a także certyfikaty plebiscytu „Perły w Koronie 2010”. Część oficjalną zakończył koncert miejscowego zespołu akordeonistów, po którym uczestników zaproszono na poczęstunek.

Krzysztof Czerepowicki

Z żałobnej karty

W ostatnim czasie szeregi Instruktorów Krajoznawstwa znowu stopniały. Na niebiański szlak odszedł bowiem nasz kolega **Stanisław Poręba** - Instruktor Krajoznawstwa Polski z Oddziału PTTK im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu. **CZEŚĆ JEGO PAMIĘCI.**

VI Kongres Krajoznawstwa Polskiego **Olsztyn 10 - 12 września 2010**

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze wspólnie z władzami Sejmiku Samorządowego Województwa Warmiński-Mazurskiego zorganizowało w Olsztynie w dniach 10-12 września 2010 roku VI Kongres Krajoznawstwa Polskiego. Przebiegał on pod hasłem „Polska w europejskiej rodzinie. Przenikanie kultur, idei, wartości. Powinności krajoznawców”. W obradach kongresu, który odbywał się na terenie kampusu Uniwersytetu Warmiński-Mazurskiego wzięło udział około 600 krajoznawców z całego kraju. Nad VI Kongresem Krajoznawstwa Polskiego honorowy patronat objął Przewodniczący Parlamentu Europejskiego prof. dr hab. Jerzy Buzek.

Uczestnicy mieli również możliwość poznania najciekawszych miejsc Warmii i Mazur, bowiem w przeddzień Kongresu zorganizowano wycieczki krajoznawcze. 10 września organizatorzy przygotowali też krajoznawczy spacer z mapą, w trakcie którego można było zapoznać się z historią i współczesnością najważniejszych zabytków i obiektów krajoznawczych Olsztyna.

Obrady VI Kongresu Krajoznawstwa Polskiego zainaugurował go hymn Warmii, a gości oraz uczestników powitał dźwięczną warmińską gwarą Edward Cyfus. W imieniu gospodarzy województwa uczestników powitał przewodniczący Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego Julian Osiecki, a w imieniu Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego - jego prezes Lech Drożdżyński.

Kongres był też okazją do wyróżnień. Zgodnie z decyzją Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Annie Andrusikiewicz, Adamowi Czarnowskiemu, Stanisławowi Harajdzie, Włodzimierzowi Łęckiemu, Włodzimierzowi Majdewiczowi, Krzysztofowi Mazurskiemu, Marii Rydel, Markowi Staffie, Edwardowi Wieczorkowi i Januszowi Zdebskiemu wręczono Odznakę Honorową „Zasłużony Dla Kultury Polskiej”. W tej części obrad wręczono również nagrody „Ziemi”, które otrzymali:

- Stefan Bratkowski za konsekwencję w zmuszaniu do nowoczesnego myślenia o powinnościach Polaków i popularyzację polskich tradycji nauki, techniki i gospodarowania,

- Kazimierz Kutz za serdeczne i stałe kształtowanie tożsamości Śląska,

- Barbara Wachowicz za cudowne literackie wiązanie z polskimi tradycjami i wielkie lekcje powinności wobec Polski,

- Wojciech Nowakowski za twórcze zakorzenienia w polskim krajobrazie i za ciągle odkrywanie naszych krajoznawczych skarbów,

- rodzina Rydlów za utrwalanie polskiej tradycji literackiej i tysiące mądrych lekcji narodowego dziedzictwa,

- Krzysztof Wolfram za otworzenie innych na znaczenie i skarby Zielonych Płuc Polski,

- Jerzy Jasiuk za stałą inicjatywność w popularyzacji historycznej i współczesnej polskiej myśli technicznej i naukowej,

- Ruch Stowarzyszeń Regionalnych Rzeczypospolitej Polskiej za mądre kształtowanie tożsamości regionalnej oraz wierności tradycjom.

Po części wstępnej przystąpiono do realizacji programu merytorycznego. W drugiej części obrad pierwszego dnia wygłoszono sześć referatów autorstwa:

- ks. prof. dr. hab. Andrzeja Kopiczko - o narodowościowo-wyznaniowej strukturze Warmii i Mazur,

- Andrzeja Rzempełucha - o zabytkach sakralnych Warmii i Mazur,

- prof. dr. hab. Marii Lubockiej-Hoffmann - o osadnictwie miejskim na Warmii i Mazurach,

- dr. Jerzego Sikorskiego - o Warmii Mikołaja Kopernika,

- prof. dr. hab. Krzysztofa Młynarczyka - o przyrodzie Warmii i Mazur,

- prof. dr. Leszka Szarzyńskiego - o wielokulturowości muzycznej Warmii i Mazur.

Ostatni prelegent połączył część teoretyczną z wykonanym - na flecie prostym - krótkim recitalem.

W drugim dniu Kongresu jego uczestnicy pracowali w czterech zespołach tematycznych:

1. Przemiany krajobrazu kulturowego w Polsce. Tradycja, współczesność, przyszłość- pod przewodnictwem prof. dr. hab. Jacka Purchli.

2. Krajoznawstwo w społeczeństwie wiedzy - pod przewodnictwem prof. dr. hab. Kazimierza Denka.

3. Krajoznawstwo wobec wyzwań integrującej się Europy - pod przewodnictwem prof. dr. hab. Andrzeja Tomaszewskiego, któremu „asystowali” prof. dr. hab. Jan Wiktor Sienkiewicz oraz prof. dr. hab. Franciszek Midura.

4. Asymilacja i współistnienie kultur na przestrzeni dziejów w Polsce - pod przewodnictwem prof. dr. hab. Franciszka Ziejki.

W trakcie obrad obejrzeć można było szereg wystaw poświęconych m.in. 150 leciu Kanału Elbląskiego, Dziejom Kongresów Krajoznawstwa Polskiego, Impresjom fotograficz-

nym z Amorgos. Bardzo duże wrażenie zrobiła wystawa pn.: „Drogi poznania Ojczyzny w odznakach krajoznawczych” autorstwa Zbigniewa Lewandowskiego oraz ruchoma makieta Pochylni Oleśnica.

W pierwszym dniu Kongresu na „Marszałkowskim Wieczorze regionalnym” w ośrodku „Janczary” w Barczewku jego uczestników gościł Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego Jacek Protas. Natomiast Prezydent Olsztyna Piotr Grzymowicz, w ramach obchodów Roku Feliksa Nowowiejskiego, 100. rocznicy prawykonania pieśni „Rota” oraz 90. rocznicy wykonania w Olsztynie Hymnu Warmińskiego „O Warmio moja miła”, zaprosił uczestników na Koncert do Archikatedry p.w. św. Jakuba w Olsztynie.

Na zakończenie obrad uczestnicy przyjęli

**PRZESŁANIE
VI KONGRESU KRAJOZNAWSTWA POLSKIEGO
OLSZTYN 2010**

Szósty Kongres Krajoznawstwa Polskiego odbył się 10-12 września 2010 roku w Olsztynie, stolicy Warmii i Mazur. Stanowił realizację misji Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego wyrażającą się umacnianiem w społeczeństwie emocjonalnej więzi z Ziemią Ojczystą i dziedzictwem kulturowym.

Kongres dokonał analizy aktualnej sytuacji polskiego krajoznawstwa w zmieniającej się sytuacji kulturowej oraz wytyczył główne kierunki działania Towarzystwa na najbliższe dziesięciolecie.

Obrady Kongresu ukazały trwałą tysiącletnią obecność naszego kraju i narodu w kulturze europejskiej. Świadomość europejska to rozumienie polskiego wkładu w kształtowanie kultury kontynentu, rozumienie wspólnoty dziejów i dojrzały wybór form koegzystencji. Poznanie dziejów Ziemi Ojczystej uświadamia fakt wspólnego trwania z narodami Europy Środkowej, jest zarazem lekcją wzajemnego szacunku i tolerancji.

Krajoznawstwo to proces edukacji społecznej, źródło humanizacji społeczeństwa, budzenie wrażliwości i poczucia odpowiedzialności wobec środowiska przyrodniczego oraz szacunku dla pamiątek przeszłości.

Szczególną uwagę w pracy krajoznawczej należy poświęcić dzieciom i młodzieży. W dorosłym życiu istotne miejsce zajmują krajobrazy lat dziecięcych i młodzieńczych. To wówczas kształtuje się pierwsze poczucie patriotyzmu i tożsamości kulturowej, dlatego też wspieramy wszelkie działania mające na celu rozwijanie zainteresowań turystyką i krajoznawstwem w polskich rodzinach i szkołach.

Uczestnicy Kongresu uznają, że krajobraz kulturowy będący własnością społeczną, jest wartością, którą należy chronić przed postępującą degradacją. Jest to obowiązek wobec przyszłych pokoleń.

W celu zrozumienia współczesności należy poznać również kulturę innych krajów, także pozaeuropejskich. Jednakże poznawanie świata należy rozpoczynać od Ziemi Ojczystej.

Uczestnicy VI Kongresu wyrażają nadzieje, że władze państwowe i samorządowe doceniają społeczną wartość krajoznawstwa i będą wspierać jego rozwój.

W szczególności uczestnicy apelują:

- O podjęcie prac nad ustawą dotyczącą ochrony krajobrazu kulturowego miast historycznych;
- O ochronę krajobrazu kulturowego przez tworzenie „parków kulturowych”;
- O podniesienie rangi krajoznawstwa na wszystkich poziomach edukacji i wychowania;
- O wspieranie inicjatyw związanych z edukacją krajoznawczą dzieci i młodzieży oraz wychowania patriotycznego - począwszy od „małych ojczyzn”;
- O poszanowanie praw mniejszości kulturowych do rozwijania dziedzictwa;
- O organizowanie, przy współudziale PTTK, olimpiady z zakresu turystyki i krajoznawstwa;

- O podjęcie ogólnospołecznej debaty nad tym, co Polska wносиła i wnosi do europejskiego dorobku kulturowego. Należy, większą niż dotąd, uwagę poświęcić sprawom przemian cywilizacyjnych, rozwojowi kultury, nauki i techniki;

- O wprowadzenie do polskiego ustawodawstwa zapisów Europejskiej Konwencji Krajobrazowej, a szczególnie zintegrowanie ich z polityką w zakresie planowania przestrzennego.

Uczestnicy VI Kongresu Krajoznawstwa Polskiego

Krzysztof Czerepowicki

Literatura krajoznawcza na targach turystycznych w Poznaniu

Nieodłączną częścią corocznych Międzynarodowych Targów Turystycznych „Tour Salon” odbywających się w Poznaniu jest tradycyjnie Ogólnopolski Przegląd Książki Krajoznawczej i Turystycznej. Tegorocznej - XIX już edycji Przeglądu patronowały: Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Turystyczno - Krajoznawczego, Międzynarodowe Targi Poznańskie, Wielkopolski Klub Publicystów Krajoznawczych i Urząd Marszałkowski w Poznaniu.

Nadesłane do konkursu prace sklasyfikowane były w pięciu kategoriach:

1. Albumy krajoznawcze
2. Przewodniki
3. Monografie krajoznawcze
4. Mapy i atlasy
5. Informatory krajoznawcze i foldery

Oceniana była głównie krajoznawcza zawartość publikacji, a także forma prezentacji walorów opisywanego terenu, opracowanie graficzne i edytorskie.

Godzi się odnotować, iż wśród 117 nadesłanych do konkursu i prezentowanych na targach prac, pięć z nich zgłoszono z województwa kujawsko-pomorskiego. Są to:

W kategorii albumy krajoznawcze:

1. Piotr Birecki, Dariusz Meller, Marcin Seroczyński, „Chełmża wczoraj dziś” Wydawnictwo Wąbrzeskie Zakłady Graficzne Spółka z.o.o.
2. „Golub Dobrzyń wczoraj i dziś”, praca zbiorowa. Wydawnictwo Wąbrzeskie Zakłady Graficzne Spółka z.o.o.
3. „Przyrodnicze perły powiatu grudziądzkiego”, praca zbiorowa. Wydana ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu oraz Starostwa Powiatowego w Grudziądzu, Koła Miłośników Dziejów Grudziądza, Klubu „Centrum” Spółdzielni Mieszkaniowej w Grudziądzu.

W kategorii przewodniki:

„Wąbrzeźno”, praca zbiorowa. Wydawca: Urząd Miejski Wąbrzeźno.

W kategorii informatory krajoznawcze i foldery:

Bogumił R. Korzeniewski, „Ciechocinek, tężnie i warzelnia soli” Wydawca: Urząd Miejski w Ciechocinku.

Rywalizacja wydawnicza w formie konkursów niewątpliwie przyczynia się do systematycznego podnoszenia poziomu publicystyki krajoznawczej i jest to jeden z celów jaki stawia sobie organizator Przeglądów. Poprzez zgłoszenia do konkursów, nasze województwo kujawsko-pomorskie czynnie uczestniczy w tym dziele.

Bogumił R. Korzeniewski (Ciechocinek)

WYDAWCA: Kujawsko-Pomorskie Kolegium Instruktorów Krajoznawstwa PTTK
z siedzibą przy Oddziale PTTK im. ks. ppłk. dr. Władysława Łęgi w Grudziądzu ul. Za Basenem 2

NAKŁAD: 10 egzemplarzy + wersja elektroniczna

ADRES DO KORESPONDENCJI: Krzysztof Czerepowicki 86-300 Grudziądz ul. Władysława Łęgi 5/41
e-mail: krzysztofczerepowicki@o2.pl